

Warszawa, dnia 23 sierpnia 2012 r.

Poz. 954

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾**

z dnia 3 sierpnia 2012 r.

w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie

Na podstawie art. 90 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki i tryb przyznawania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, wysokość tej pomocy oraz wartości i składniki pomocy na zagospodarowanie;
- 2) sposób przygotowania i realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia oraz zadania opiekuna usamodzielnienia;
- 3) tryb zawieszania pomocy na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki.

§ 2. 1. Warunkiem przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, przez starostę właściwego do przyznania tej pomocy jest:

- 1) wskazanie przez osobę usamodzielnianą co najmniej na dwa miesiące przed osiągnięciem przez nią pełnoletności danych osobowych obejmujących: imię, nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres kontaktowy osoby, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia, oraz przedstawienie pisemnej zgody tej osoby;
- 2) złożenie indywidualnego programu usamodzielnienia;
- 3) złożenie wniosku o przyznanie pomocy.

2. Starosta właściwy do przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki przyznaje tę pomoc po wyznaczeniu opiekuna usamodzielnienia, pod warunkiem że opiekun ten daje rękojmię należytego wykonania powierzonych mu zadań.

3. Warunkiem przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, poza warunkami określonymi w ust. 1 i 2, jest pisemna deklaracja osoby usamodzielnianej, zawarta w indywidualnym programie usamodzielnienia, że pomoc ta będzie przeznaczona na zaspokojenie ważnej życiowej potrzeby osoby usamodzielnianej, w szczególności na:

- 1) polepszenie warunków mieszkaniowych;
- 2) stworzenie warunków do działalności zarobkowej, w tym podniesienie kwalifikacji zawodowych;
- 3) pokrycie wydatków związanych z nauką osoby usamodzielnianej innych niż wydatki, o których mowa w art. 88 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwanej dalej „ustawą”.

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 248, poz. 1485).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842 i Nr 217, poz. 1427, z 2011 r. Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622 i Nr 149, poz. 887 oraz z 2012 r. poz. 579.

4. Warunkiem przyznania pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, poza warunkami określonymi w ust. 1 i 2, jest:

- 1) określenie w indywidualnym programie usamodzielnienia planu kontynuowania nauki;
- 2) przedłożenie na początku każdego semestru zaświadczenia stwierdzającego kontynuowanie nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej.

5. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki jest przyznawana na czas trwania roku szkolnego i roku akademickiego.

6. W przypadku gdy po ukończeniu nauki w szkole ponadgimnazjalnej osoba została przyjęta w tym samym roku kalendarzowym na studia wyższe, pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki przysługuje do dnia 30 września.

7. W przypadku gdy po ukończeniu studiów pierwszego stopnia osoba została przyjęta w tym samym roku kalendarzowym na studia drugiego stopnia, pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki przysługuje do dnia 30 września.

§ 3. 1. Dyrektor lub kierownik placówki, o której mowa w art. 88 ust. 1 ustawy, zwany dalej „dyrektorem lub kierownikiem”, informuje właściwego kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie, nie później jednak niż do dnia 10 grudnia roku poprzedzającego, o wychowankach, którzy w danym roku kalendarzowym osiągną pełnoletność.

2. Dyrektor lub kierownik informuje właściwego kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie o zamiarze usamodzielnienia się wychowanka co najmniej na trzy miesiące przed terminem opuszczenia przez niego placówki.

3. Dyrektor lub kierownik przekazuje dokumentację dotyczącą osoby usamodzielnianej właściwemu kierownikowi powiatowego centrum pomocy rodzinie nie później niż na miesiąc przed terminem opuszczenia przez tę osobę placówki.

§ 4. Wniosek o przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki osoba usamodzielniana składa do starosty właściwego do przyznania tej pomocy za pośrednictwem kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby usamodzielnianej przed skierowaniem do placówki.

§ 5. 1. Wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie dla osoby usamodzielnianej opuszczającej dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie lub dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży ustala się w kwocie odpowiadającej:

- 1) 400% podstawy, o której mowa w art. 89 ust. 1 ustawy, zwanej dalej „podstawą” – w przypadku gdy osoba usamodzielniana opuszcza dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży;
- 2) 400% podstawy – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie przez okres powyżej trzech lat;
- 3) 200% podstawy – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie przez okres powyżej dwóch lat do trzech lat;
- 4) 100% podstawy – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie przez okres od roku do dwóch lat.

2. Wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie dla osoby usamodzielnianej opuszczającej schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę lub młodzieżowy ośrodek wychowawczy ustala się w kwocie odpowiadającej:

- 1) 300% podstawy – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym przez okres powyżej trzech lat;
- 2) 200% podstawy – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym przez okres powyżej dwóch lat do trzech lat;
- 3) 100% podstawy – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym przez okres od roku do dwóch lat.

3. Do okresów pobytu, o których mowa w ust. 1 i 2, wlicza się wszystkie okresy, w ciągu których osoba usamodzielniana przebywała w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 i Nr 288, poz. 1690 oraz z 2012 r. poz. 579), lub w placówce, o której mowa w art. 88 ust. 1 ustawy.

§ 6. 1. Wartość pomocy na zagospodarowanie ustala się jako równowartość kwoty nie wyższej niż 300% podstawy.

2. Wartość pomocy na zagospodarowanie dla osoby usamodzielnianej niepełnosprawnej w stopniu umiarkowanym lub znacznym ustala się jako równowartość 300% podstawy.

3. W skład pomocy na zagospodarowanie mogą wchodzić:

- 1) materiały niezbędne do przeprowadzenia remontu i wyposażenia mieszkania;
- 2) niezbędne urządzenia domowe;
- 3) pomoce naukowe;
- 4) sprzęt rehabilitacyjny;
- 5) sprzęt, który może służyć do podjęcia zatrudnienia.

§ 7. 1. Indywidualny program usamodzielnienia przygotowuje osoba usamodzielniana wraz z opiekunem usamodzielnienia przy współpracy właściwego do przyznania pomocy kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności, biorąc pod uwagę sposób i formy:

- 1) współdziałania i wspierania osoby usamodzielnianej w kontaktach z rodziną i środowiskiem;
- 2) uzyskania wykształcenia zgodnego z możliwościami i aspiracjami osoby usamodzielnianej;
- 3) uzyskania kwalifikacji zawodowych;
- 4) pomocy w ustaleniu uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego;
- 5) osiedlenia się osoby usamodzielnianej w powiecie innym niż miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w placówce;
- 6) pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w szczególności przez:
  - a) umożliwienie zamieszkania w mieszkaniu chronionym przez czas określony,
  - b) całkowite lub częściowe pokrycie wydatków związanych z wynajmem pokoju,
  - c) ułatwienie uzyskania mieszkania socjalnego z zasobów gminy,
  - d) umożliwienie osobie usamodzielnianej uczącej się w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej lub ponadpodstawowej zamieszkania w bursie lub internacie do czasu ukończenia nauki,
  - e) całkowite lub częściowe pokrycie osobie usamodzielnianej studiującej w szkole wyższej wydatków związanych z zakwaterowaniem;
- 7) podjęcia zatrudnienia;
- 8) pomocy w uzyskaniu przysługujących świadczeń.

2. Przygotowując indywidualny program usamodzielnienia, osoba usamodzielniana uwzględnia w nim plan podejmowanych działań wynikających z programu oraz terminy ich realizacji.

§ 8. 1. Indywidualny program usamodzielnienia staje się podstawą przyznania świadczeń na usamodzielnienie z dniem podpisania go przez osobę usamodzielnianą, opiekuna usamodzielnienia oraz kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

2. Starosta, do którego osoba usamodzielniana złożyła indywidualny program usamodzielnienia, informuje starostę właściwego ze względu na planowane miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej o zamiarze osiedlenia się tej osoby w miejscowości wskazanej w programie oraz przesyła mu kopię tego programu i informacje o opiece usamodzielnienia. Starostowie tych powiatów ściśle współpracują ze sobą w dalszym procesie usamodzielnienia tej osoby.

3. Zmiany w indywidualnym programie usamodzielnienia może dokonać osoba usamodzielniana wspólnie z opiekunem usamodzielnienia w przypadku zmiany sytuacji życiowej tej osoby. Zmiany programu wymagają zatwierdzenia przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

4. Po zakończeniu realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego do udzielenia pomocy dokonuje oceny końcowej procesu usamodzielnienia.

§ 9. Do zadań opiekuna usamodzielnienia należy:

- 1) zaznajomienie się z dokumentacją i drogą życiową osoby usamodzielnianej;
- 2) opracowanie i modyfikowanie wspólnie z osobą usamodzielnianą indywidualnego programu usamodzielnienia;
- 3) współpraca z rodziną osoby usamodzielnianej oraz ze środowiskiem lokalnym, zwłaszcza ze szkołą oraz gminą;
- 4) opiniowanie wniosku o pomoc pieniężną na usamodzielnienie i pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki.

§ 10. 1. Zawieszenie pomocy na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki może nastąpić w drodze decyzji administracyjnej z urzędu lub na wniosek osoby usamodzielnianej, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego.

2. Zawieszenie pomocy może nastąpić na okres nie dłuższy niż rok.

3. W przypadku zawieszenia pomocy osoba usamodzielniana wraz z opiekunem usamodzielnienia odnotowuje w indywidualnym programie usamodzielnienia przyczyny zawieszenia oraz określa sposób postępowania w przewyżczeniu tych przyczyn.

4. Zmiana indywidualnego programu usamodzielnienia, o której mowa w ust. 3, wymaga zatwierdzenia przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

§ 11. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 12. Traci moc rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2005 r. Nr 6, poz. 45 oraz z 2007 r. Nr 208, poz. 1507).

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Pracy i Polityki Społecznej: *wz. J. Duda*